

**CONSILIUL
AUDIOVIZUALULUI
AL REPUBLICII MOLDOVA**

**THE AUDIOVISUAL
COUNCIL OF THE
REPUBLIC OF MOLDOVA**

MD-2012, Chișinău, str. V. Pârcălab nr. 46
Tel.: (+373 22) 27-75-51, fax: (+373 22) 27-74-71
e-mail: office@cca.md, http://www.audiovizual.md

MD-2012, Chisinau, V. Parcalab str., № 46
Tel: (+373 22) 27-75-51, fax: (+373 22) 27-74-71
e-mail: office@cca.md, http://www.audiovizual.md

DECIZIA nr. 124

din 15 aprilie 2022

Cu privire la examinarea și avizarea proiectului de Lege pentru modificarea unor acte normative nr. 123 din 05.04.2022

Prin adresarea din 06 aprilie 2022, Parlamentul Republicii Moldova a remis Consiliului Audiovizualului spre examinare și avizare proiectul de Lege pentru modificarea unor acte normative nr. 123 din 05.04.2022 (în continuare *proiect*). Astfel, analizând proiectul de Lege, în limita competențelor funcționale prevăzute de Codul serviciilor media audiovizuale nr. 174/2018, Consiliul Audiovizualului înaintează următoarele propuneri ce se referă la Art. VII din proiect privind modificarea Codului serviciilor media audiovizuale:

1. La pct. 2 din *proiect*, propoziția „Nu pot fi achiziționate programe produse de filiale sau reprezentanțe ale furnizorilor care provin din state care nu au ratificat Convenția europeană privind televiziunea transfrontalieră, indiferent de locul activității acestora.” urmează a fi exclusă, deoarece contravine primei părți a pct. 2, care prevede: „În cazul serviciilor de televiziune, programele audiovizuale achiziționate de peste hotare trebuie să provină sau să fie produse în proporție de cel puțin 50% în statele membre ale Uniunii Europene, SUA și Canada, precum și ale statelor care au ratificat Convenția europeană privind televiziunea transfrontalieră.”. Respectiv, 50% din programele audiovizuale achiziționate de peste hotare pot să provină sau să fie produse în alte state decât cele care au ratificat Convenția europeană privind televiziunea transfrontalieră. Mai mult ca atât, art. VII pct. 4 din *proiect* prevede posibilitatea difuzării filmelor artistice și de scurt metraj care nu au conținut militar, precum și a emisiunilor de divertisment care nu au conținut militar, indiferent de țara de producere a acestora.

2. La pct. 3 alin. (8), la final, propunem să fie completat cu textul „și serviciilor media audiovizuale de știri și serviciilor media audiovizuale tematic de sport”. Completarea alin. (8) este necesară deoarece serviciile media audiovizuale liniare menționate nu vor putea respecta obligația să rezerve operelor audiovizuale europene cel puțin 50% din timpul de emisie al fiecărui serviciu, din care se scade timpul alocat: știrilor, evenimentelor sportive, jocurilor, și obligația să rezerve operelor audiovizuale europene create de către producătorii independenți din Republica Moldova cel puțin 10% din timpul de emisie al fiecărui serviciu, din care, la fel, se scade timpul alocat știrilor, evenimentelor sportive, jocurilor.

3. La pct.4 alin. (3) textul „informații ce afectează securitatea spațiului informațional public din interior și/sau exterior” urmează de reformulat, deoarece nu este clar, se referă la spațiul informațional al Republicii Moldova și a altor state sau se referă la informațiile din interior și exterior.

4. La pct. 4 alin. (4) lit. a) considerăm ca urmează să aibă o altă redacție, în acest sens propunem 2 variante: „a) furnizorii de servicii media audiovizuale nu vor difuza, iar distribuitorii de servicii media audiovizuale nu vor retransmite programe audiovizuale de televiziune și de radio cu conținut informativ, informativ-analitic, militar și politic, precum și filme cu conținut militar, care nu sunt produse în statele membre ale Uniunii Europene, în SUA și Canada, precum și în statele care au ratificat Convenția europeană cu privire la televiziunea transfrontalieră.”.

Sau o altă variantă, „a) furnizorii de servicii media audiovizuale nu vor difuza, iar distribuitorii de servicii media audiovizuale nu vor retransmite programe audiovizuale de televiziune și de radio de știri, de dezbateri și de informare cu caracter politic și militar, precum și filme cu conținut militar, care nu sunt produse în statele membre ale Uniunii Europene, în SUA și Canada, precum și în statele care au ratificat Convenția europeană cu privire la televiziunea transfrontalieră.”

5. La pct. 6 alin. (3/1) după sintagma „*de servicii media*” propunem completarea cu sintagma „*aflați în jurisdicția Republicii Moldova*”.

6. Cu referire la pct. 7 propunem completarea art. 55 din CSMA cu un nou alin. (12) cu următorul conținut: „(12) *Consiliul Audiovizualului poate interzice includerea în ofertă a unor servicii media audiovizuale ce nu se află în jurisdicția Republicii Moldova ce conțin publicitate și teleshopping, îndreptate în mod expres și frecvent spre publicul din Republica Moldova.*”.

7. La pct. 11 alin. (6) propunem excluderea sintagmei „*și aplicarea sancțiunilor*”, deoarece în perioada electorală, Consiliul Audiovizualului poate adopta decizii prin care se aplică sancțiuni care nu au tangență cu examinarea contestațiilor/campania electorală. Astfel, deciziile respective urmează să fie publicate în termenul prevăzut la alin. (5) a art. 80 din CSMA.

8. La pct. 11 alin. (6/1) propunem să fie exclus. Analizând în ansamblu prevederile art. 80 din CSMA, legiuitorul a introdus o regulă de bază ca deciziile, împreună cu procesele-verbale, să fie publicate pe pagina web oficială a Consiliului Audiovizualului, în termen de maxim 10 zile, lucrătoare de la data adoptării deciziei.

Totodată, la alin. (6) de la art. 80 din CSMA a fost prevăzută o excepție ce se referă la deciziile privind examinarea contestațiilor în perioada campaniei electorale, care urmează a fi publicate în termen de 2 zile, iar conform proiectului urmează în termen de 24 ore. Respectiv, aceasta excepție se datorează faptului asigurării respectării drepturilor concurenților electorali (dreptul la replică, rectificare etc.) în perioada electorală, care este scurtă ca timp. La fel, excepția respectivă a fost și în contextul prevederilor Codului electoral, care prevede că deciziile Consiliului Audiovizualului în materie electorală se contestă direct la Curtea de Apel Chișinău în termen de 3 zile de la adoptare.

9. La pct. 12 alin. (4/1) sintagma „*în cel mult termen de 3 zile lucrătoare*” propunem să fie înlocuită cu sintagma „*în termen de cel mult 5 zile lucrătoare*”, deoarece 3 zile lucrătoare pentru asemenea control poate fi unul insuficient, iar acest termen este unul de procedură, a cărui încălcare poate duce la anularea actului emis. Respectiv, propunem să fie indicat cel mult 5 zile lucrătoare.

10. La pct. 12, ce se referă la modificarea alin. (7), propunem următoarea redacție: „*la alineatul (7), sintagma „10 zile lucrătoare” se substituie cu sintagma „5 zile calendaristice*”.

11. La pct. 13 alin. (8/1), termenul de suspendare a dreptului de a difuza comunicările comerciale audiovizuale de la 6 luni până la 12 luni considerăm că urmează a fi revăzut, deoarece sancțiunea respectivă se aplică doar pentru încălcarea repetată a prevederilor referitoare la realizarea programelor locale, iar pentru realizarea programelor locale sunt necesare mijloace financiare. Respectiv, suspendarea pe o perioadă atât de mare a dreptului de a difuza comunicări comerciale va duce la imposibilitatea conformării furnizorilor de servicii media audiovizuale cu prevederile legale, și anume realizarea programelor locale. În acest context, propunem că sancțiunea să fie de suspendare a dreptului de a difuza comunicări comerciale audiovizuale până la 6 luni, fără a fi indicată limita minimă a sancțiuni.

12. La pct. 13 alin. (9/4) propunem să fie exclus. Deoarece suspendarea autorizației de retransmisie distribuitorului de servicii media pe o perioadă de la 6 luni până la 12 luni va afecta în mod direct consumatorii de servicii media audiovizuale (în special, în cazurile în care în unele localități există doar câte un distribuitor de servicii media), iar conform art. 12 din CSMA, toate persoanele au drept de acces la serviciile media audiovizuale. Totodată, considerăm că scopul normelor de a proteja spațiul audiovizual de serviciile de televiziune care nu se află în jurisdicția Republicii Moldova care conțin publicitate și teleshopping, îndreptate în mod expres și frecvent spre publicul din Republica Moldova, poate fi asigurat prin aplicarea amenzilor pecuniare pentru distribuitori și prin interzicerea retransmisiei pe teritoriul Republicii Moldova a acestor servicii de televiziune pe un termen de cel puțin 1 an de zile, fără a fi necesară aplicarea amenzii sub formă de suspendare a autorizației de retransmisie.

13. La pct. 13 alin. (10/2), după sintagma „*care au difuzat*”, propunem completarea cu sintagma „*repetat*” și, la final, să fie completat cu textul „*după ce au fost sancționați conform art. 84 alin. (10/1)*”.

14. La pct. 13 alin. (10/3), după sintagma „*care au difuzat*”, propunem completarea cu sintagma „*repetat*” și, la final, să fie completat cu textul „*după ce au fost sancționați conform art. 84 alin. (10/2)*”.

15. Cu referire la pct. 13 din proiect prin care se propune completarea art. 84 cu alin. (10/3), care prevede sancțiunea cu retragerea dreptului de emisie pe o perioadă de până la 3 zile, menționăm dreptul de a difuza (emite) un serviciu media audiovizual liniar este acordat prin licența de emisie. Respectiv, retragerea dreptului de emisie pe o perioadă de 3 zile echivalează cu suspendarea licenței, care poate fi suspendată în cazurile prevăzute de lege.

16. Cu referire la pct. 13, prevederile alin. (10/4) și alin. (10/7) - (10/9) urmează a fi revăzute, deoarece toate se referă la reflectarea alegerilor și nu este clar care sunt prevederile din Codul electoral pentru care se aplică sancțiunile respective. Spre exemplu, la moment avem expres prevăzut la art. 84 sancțiuni pentru încălcarea unor prevederi din Codul electoral ce se referă la reflectarea alegerilor, cum ar fi:

✓ alin. (3) Se sancționează cu avertizare publică furnizorii de servicii media care au comis prima încălcare a prevederilor stipulate la: b) art. 70 alin. (2), (6) și (11) din Codul electoral.

✓ alin. (6) Se sancționează cu amendă de la 10000 de lei la 15000 de lei furnizorii de servicii media și distribuitorii de servicii media care au comis următoarele încălcări: nerespectarea prevederilor art. 69 alin. (5) și (6) și ale art. 70 alin. (3)–(5) din Codul electoral.

✓ alin. (7) Se sancționează cu amendă de la 15000 de lei la 20000 de lei furnizorii de servicii media și distribuitorii de servicii media care au comis următoarele încălcări: g) nerespectarea prevederilor art. 70 alin. (9) și (10) din Codul electoral.

Mai mult ca atât, la alin. (10/4) din proiect este prevăzută sancțiunea pentru încălcarea obligației de echitate, responsabilitate, echilibru și imparțialitate în perioada electorală, obligație care se regăsește și la art. 69 alin. (1) din Codul electoral.

Astfel, propunem ca aceste alin. (10/4) și alin. (10/7) - (10/9) din proiect să fie excluse, iar modificarea CSMA cu prevederi ce se referă la reflectarea alegerilor să fie efectuată odată cu modificarea Codului electoral.

17. Pct. 13 alin. (10/5) propunem să fie reformulat sau exclus, deoarece pentru încălcarea repetată a prevederilor de la alin. (10/1) este prevăzută sancțiunea la alin. (10/2) și dacă repetă încălcarea iar este prevăzută sancțiunea la alin. (10/3), care prevede retragerea dreptului de emisie pe o perioadă de până la 3 zile, care echivalează cu suspendarea licenței de emisie. Cu referire la alin. (10/4) a se vedea argumentele de mai sus.

18. Alin. (10/6) de la pct. 13 din proiect urmează a fi exclus, deoarece sancțiunea privind retragerea dreptului de a difuza comunicări comerciale afectează în mod direct dreptul de proprietate al furnizorului de servicii media. Respectiv, pentru a fi aplicată o asemenea sancțiune este necesar să fie indicate expres cazurile în care se aplică sancțiunea respectivă.

19. Pct. 13, ce se referă la modificarea art. 84 din CSMA, propunem introducerea unui alineat nou la art. 84, ce va avea următorul cuprins: „(18) Serviciile media retransmise de către distribuitorii de servicii media pentru care aceștia au fost sancționați conform alin. (9/2) și (9/3) vor fi interzise spre retransmisie pe teritoriul Republicii Moldova pe un termen de cel puțin 1 an de zile.”.

20. Revizuirea definiției de dezinformare prevăzută la pct. 1, prin prisma conceptului de „dezordine informațională”, agreat de Consiliul Europei și Uniunea Europeană.

În temeiul prevederilor art. 73-75 din Codul serviciilor media audiovizuale, adoptat prin Legea nr. 174/2018 și ale Legii cu privire la actele normative nr. 100/2017, **Consiliul Audiovizualului**,

DECIDE:

1. A aproba și a prezenta Parlamentului Republicii Moldova prezentul Aviz la proiectul de Lege pentru modificarea unor acte normative nr. 123 din 05.04.2022 (PRO (6) – L. VIȚU-EȘANU, A. GONȚA, T. CRESTENCO, O. DABIJA, R. MIHALEVSCHI și L. TUREA; CONTRA (1) – E. RÎBCA).

2. Controlul asupra executării prezentei decizii îl exercită Direcția juridică și reglementări.

3. Prezenta decizie va fi publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și pe pagina web a Consiliului Audiovizualului.

PREȘEDINTĂ

Liliana VIȚU-EȘANU